

Materiál na rokovanie

18. Hospodárskej a sociálnej rady SR

18.08.2025

k bodu č. 17

Stanovisko ZMOS

Návrh

zákona o školskej správe a o zmene niektorých zákonov

Všeobecne k materiálu:

Cieľom predkladaného návrhu je najmä zjednotenie pravidiel a povinností pre školy a školské zariadenia bez ohľadu na zriaďovateľa a sprehľadnenie systému.

Ďalej tiež jednoznačné nastavenie právnej formy – rozpočtová organizácia, resp. príspevková organizácia pre školy a školské zariadenia zriadené obcou, samosprávnym krajom alebo regionálnym úradom školskej správy, nezisková organizácia pre cirkevných a súkromných zriaďovateľov.

Zaoberá sa tiež samotnou voľbou a obsadením miesta riaditeľa školy a školského zariadenia, pričom rieši zvýšenie transparentnosti v niektorých oblastiach, najmä ak ide o zverejňovanie dokumentov, resp. výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa a nastavenie jednotných pravidiel pri výberovom konaní na obsadenie miesta riaditeľa bez ohľadu na zriaďovateľa.

Stanovuje taktiež podmienky na spresnenie zloženia rady školy a výberovej komisie. Pôvodný návrh hovorí aj o vytvorení nového orgánu v školách – kontrolná rada, ako orgán dohľadu nad financiami ako trojčlenný orgán, kde najmenej jeden člen bude musieť byť právnik alebo ekonóm a jeden bude musieť byť externý člen (*po rozporvých konaniach to tak už ale nie je*).

Veľmi dôležitými zmenami v návrhu zákona sú nástroje na zefektívnenie zmien v sieti škôl – zlúčenie, splynutie, rozdelenie, zefektívnenie spôsobu určovania školských obvodov a zavedenie inštitútu verejného poskytovateľa výchovy a vzdelávania aj v nadväznosti na zákon o financovaní a zlúčenie doterajšej siete a doterajšieho registra do jedného registra a zároveň sa navrhuje zavedenie štandardov pre školy na zápis do registra.

Pripomienky k materiálu:

V rámci medzirezortného pripomienkového konania k návrhu tohto zákona boli zo strany ZMOS uplatnené viaceré zásadné pripomienky, pričom jednou z nich bolo požiadavka ZMOS, aby kontrola kvality podávaných jedál prostredníctvom RUSŠ v zariadeniach školského stravovania bola z návrhu zákona vypustená, keďže obec ako zriaďovateľ školských jedální v súčasnosti vykonáva kontrolu kvality podávaných jedál a nápojov v zariadeniach školského stravovania vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a jedná sa o školské zariadenie, ktoré je originálnou kompetenciou obce

a je to obec, ktorá je zodpovedná za jej financovanie a prevádzku z vlastného rozpočtu. Uvedené bolo rezortom školstva akceptované.

Podobne aj pri požiadavke zo strany ZMOS, aby školské obvody boli aj naďalej určované obcami prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení, a aby ak má RUSŠ posúdiť správnosť konania obce pri určení školského obvodu urobila tak v rámci štandardného procesu pripomienkovania všeobecne záväzného nariadenia. Aj v tomto prípade bola pripomienka zohľadnená zo strany rezortu školstva.

V prípade zavedenia „kontrolnej rady“ a požiadavky ZMOS o jej úplné vypustenie z návrhu zákona došlo k vzájomnej zhode a predkladateľ návrhu zákona uvedené akceptoval. ZMOS v tomto prípade uviedol, že v mestách a obciach je zabezpečený výkon kontroly prostredníctvom hlavného kontrolóra podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a preto nevidíme absolútne žiaden dôvod zavádzať nový kontrolný mechanizmus, čo sa javí ako duplicitná kontrola.

Upozornili sme, že zavedením tohto nového kontrolného mechanizmu sa jednak výrazne zvýši administratívna záťaž a súčasne bude pre mnohé samosprávy nereálne dodržať personálne obsadenie, pričom v § 24 sa nestanovujú žiadne kvalifikačné alebo odborné požiadavky na členov kontrolnej rady, napriek tomu, že má vykonávať činnosti ako posudzovanie rozpočtov, účtovníctva či účtovnej závierky. Tieto úlohy si vyžadujú odborné znalosti a skúsenosti, ktoré však nie sú garantované potenciálnymi členmi "kontrolnej rady" súčasne by to zvýšilo finančné náklady zriaďovateľov, keďže nie je možné toto vykonávať bez stanovenia adekvátnej finančnej odmeny.

V prípade úpravy znenia § 11 ods. 7, kde došlo po dohode rezortu školstva s Odborovým zväzom pracovníkov školstva a vedy k dohode na doplnení nového písm. g) v znení: „jeden zástupca určený odborovou organizáciou, ak na škole pôsobí.“ V prípade zloženia výberovej komisie na obsadenie člena riaditeľa základnej školy – ZMOS bude po prijatí novej legislatívy pozorne sledovať a priebežne mapovať v rámci svojich členov ako výberové konania na obsadenie miesta riaditeľov škôl, a to aj za účasti člena odborovej organizácie, prebiehajú. Pokiaľ budú po čase zo strany zriaďovateľov, ktorými sú mestá a obce evidované problémy a výhrady k novonastavenému zloženiu výberových komisií, ZMOS vyvolá rokovanie s rezortom školstva k prehodnoteniu a legislatívnej úprave.

Vzhľadom na akceptovanie všetkých pripomienok ZMOS nemá k predloženému návrhu zákona ďalšie pripomienky.

Záver:

ZMOS navrhuje, aby HSR SR odporučila predložený návrh zákona na ďalšie legislatívne konanie.

**doc. PaedDr. Jozef Božík, PhD.
predseda ZMOS**